ABN·AMRO

Monitor Duurzaamheid tweede kwartaal 2020

Enthousiasme voor de circulaire economie neemt toe

© RossHelen / Shutterstock.com

Juni 2020

Enthousiasme voor de circulaire economie neemt toe

Consumenten zien in de transitie naar een circulaire economie in toenemende mate een rol voor zichzelf. Uit de Monitor Duurzaamheid van ABN AMRO blijkt dat zij daarbij meer overtuigd raken van 'product-as-a-service'-diensten (PaaS) zoals deelauto's. Sterker: 1 op de 3 consumenten verwacht over vijf jaar geen auto meer te hebben en 1 op de 5 verwacht dan geen smartphone of fiets meer te bezitten. Aanbieders van PaaS verwachten door de coronacrisis een verdere toename van het bewustzijn. "Consumenten stellen tijdens een crisis grote uitgaven uit, dat maakt een maandelijks leasebedrag wellicht juist aantrekkelijker."

Dat de consument in de duurzame transitie een grotere een rol voor zichzelf ziet, is goed nieuws. De Nederlandse burger speelt immers een belangrijke rol in de overgang naar een circulaire economie. In een circulaire economie staat behoud van waarde centraal: grondstoffen, materialen en producten worden zo lang mogelijk hergebruikt en de impact van de economie op de natuur wordt tot een minimum beperkt. Vorig jaar verwachtte de helft van de consumenten de komende vijf jaar bij te gaan dragen aan de circulariteit, in de jongste Monitor Duurzaamheid is dit opgelopen naar 70 procent. Een overgrote meerderheid van 80 procent van de ondervraagden noemt bezorgdheid over uitputting van grondstoffen als reden, een stijging van 10 procentpunt.

Omdat de enquête net is afgenomen voor het uitbreken van de coronavirus in Nederland, zijn de gevolgen van de crisis niet in de resultaten meegenomen. Naar verwachting leidt de crisis tot een verdere toename van het bewustzijn over duurzaamheid. Uit onderzoek van onderzoeksbureau I&O Research blijkt dat veel Nederlanders de coronacrisis als een kans zien voor een duurzamere economie. De huidige problematiek zet ze aan het denken over hoe de samenleving en economie zijn ingericht en hoe dit in de toekomst anders kan.

De overheid heeft zich ten doel gesteld om de huidige lineaire economie om te vormen naar een circulaire economie. In 2030 moet de Nederlands economie vijftig procent circulair zijn door minder gebruik te maken van primaire grondstoffen. En in 2050 moet de gehele economie circulair zijn.

Product-as-a-Service (PaaS): van bezit naar gebruik

Bedrijven blijven niet achter bij het toegenomen bewustzijn van de consument op het vlak van duurzaamheid en circulariteit. Zo ontstaat vanzelf meer momentum voor PaaS, het businessmodel waarbij de consument gebruiker wordt van producten die in het bezit blijven van de leverancier. De gebruiker betaalt bijvoorbeeld voor elke keer dat hij of zij een product gebruikt. In ruil daarvoor zorgt de leverancier dat het product beschikbaar blijft, goed onderhouden is en gerepareerd wordt als het stuk is. Daarmee wordt het milieu ontlast: bestaande producten worden maximaal benut, er hoeven minder nieuwe producten geproduceerd te worden en producten blijven langer in omloop.
En niet in de laatste plaats: het wordt voor de leverancier interessanter om kwalitatief hoogwaardige producten te maken die zo lang mogelijk meegaan, zodat onderhoudskosten worden gedrukt.

Een ruime meerderheid van 60 procent van de respondenten verwacht de komende jaren meer initiatieven waarbij wordt betaald voor gebruik. Vorig jaar was minder dan de helft van de ondervraagden hiervan overtuigd. De interesse is echter wel lokaal verschillend: met name consumenten in de Randstad zeggen meer gebruik te gaan maken van as-a-serviceconcepten. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat PaaS-initiatieven vooral van de grond komen in dichtbevolkte gebieden omdat daar voldoende vraag en aanbod is.

Consumenten zien verschillende voordelen van PaaS-modellen, zoals het doorlopende onderhoud en het ontbreken van aanschafkosten. Daarnaast wordt in toenemende mate de bijdrage aan het milieu genoemd. Waar in 2019 nog 34 procent van de ondervraagden het milieu als reden aandroeg, is dat in 2020 gestegen naar bijna 46 procent. Uit het City-as-a-service-rapport van ABN AMRO uit 2018 is al gebleken dat één op de drie Nederlanders open staat voor een bezitloos leven, zolang maar gemak wordt ervaren, de kosten betaalbaar blijven en de privacy gewaarborgd is.

De PaaS-producten waarvan consumenten op dit moment het meest gebruikmaken zijn de auto (15,5 procent), de smartphone (6 procent) en de fiets (5,6 procent). Van de ondervraagden denkt 34 procent over vijf jaar geen auto meer in eigen bezit te hebben, maar te betalen voor gebruik. Voor smartphones ligt dit percentage op 20 procent en voor fietsen op bijna 16 procent. Uit de cijfers blijkt dat de bereidheid om PaaS-producten af te nemen groeit, maar dat van een grote doorbraak echter nog geen sprake is. De aanbieders van PaaS-producten staan daarmee voor de uitdaging om ervoor te zorgen dat huren aantrekkelijker wordt dan eigen bezit en dat dit tevens beter voor het voetlicht wordt gebracht.

Circulair ondernemen in tijden van crisis

Een mooi voorbeeld is **Reflower**. Het bedrijf verhuurt niet van echt te onderscheiden kunstbloemen aan zowel de zakelijke markt als aan consumenten. De bloemen worden op maandbasis gehuurd en op afspraak vervangen. De zakelijke markt is als gevolg van de coronauitbraak ingestort, maar de consumentenmarkt is juist met 30 procent gestegen. Vanwege de uitbraak wordt nu contactloos bezorgd waarbij de consument zelf de bloemen uit de bakfiets haalt. Volgens Ellyne Bierman, eigenaar en oprichter van Reflower, leidt de coronacrisis ertoe dat consumenten bewustere keuzes maken: "Door het instorten van de sierteelt beseffen mensen dat het eigenlijk vreemd is wat er gebeurt. Bloemen uit verre landen of gekweekt in de kas komen op de veiling van Aalsmeer, worden vervolgens geëxporteerd en staan dan ergens een week op tafel om tenslotte te worden weggegooid. Dat is zonde."

Volgens Bert van Son, CEO en oprichter van **Mud Jeans**, "ziet de consument dat oneindige groei en de trend dat alles steeds goedkoper moet niet duurzaam is en niet is vol te houden". Mud Jeans verkoopt en verhuurt spijkerbroeken gemaakt van gerecycled materiaal. Voor 7,50 euro per maand kan de consument een broek leasen om na een jaar eigenaar van de broek te worden. De broek kan ook ingeruild worden voor een nieuw exemplaar. Vanwege de coronacrisis viel de omzet via het fysieke retailkanaal de eerste paar weken volledig weg. De onlineverkopen zitten na een dip van een week weer op niveau. Van Son is ervan overtuigd dat de coronacrisis aanzet tot reflectie: "Mensen zien dat het allemaal toch anders moet in de toekomst."

Lisette Lamberts, bij Auping Groep verantwoordelijk voor de startup bedzzzy, stelt dat consumenten meer met duurzaamheid bezig zijn. **Bedzzzy** verhuurt circulaire matrassen en richt zich op een doelgroep van mensen van twintig tot vijfendertig jaar. Lokaal produceren onder eerlijke omstandigheden en het feit dat het product circulair is, zijn volgens Lamberts aantrekkelijke pluspunten voor de consument. Vooralsnog ondervindt bedzzzy weinig hinder van de coronacrisis. De fabriek waar de matrassen worden geproduceerd kan blijven doordraaien en ook qua logistiek kan doorgewerkt worden, zij het met inachtneming van voorzorgsmaatregelen. Ook is het aantal bestellingen niet of nauwelijks afgenomen. Lamberts ziet kansen. "In tijden van crisis doen consumenten liever geen grote uitgaven. Een lager maandelijks leasebedrag is wellicht juist nu aantrekkelijker."

Colofon

Auteur
Bram van Amerongen
bram.van.amerongen@nl.abnamro.com

Rob van Willigen
rob.van.willigen@nl.abnamro.com

Sectorbanker Retail
henk.hofstede@nl.abnamro.com

Sectorspecialisten
Energie en Afval: Arnold Mulder
arnold.mulder@nl.abnamro.com

Voeding: Nadia Menkveld
nadia.menkveld@nl.abnamro.com

Vervoer: Franka Rolvink Couzy
franka.rolvink@nl.abnamro.com

Recreatie: Stef Driessen
stef.driessen@nl.abnamro.com

Apparaten: David Kemps
david.kemps@nl.abnamro.com

Onderzoek
Panel Wizard

Eindredactie:
Bendert Zevenbergen

Met dank aan:
Rose-Ann Lum Chou-Maduro
Ingeborg van Dijk
Joanne Edwards

Opmaak
Kollerie Reklame-advies & Promoties

Fotoverantwoording
Shutterstock

Disclaimer
De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op door ABN ARMO betrouwbaar geachte gegevens en informatie, die op zorgvuldige wijze in onze analyses en prognoses zijn verwerkt. Noch ABN AMRO, noch functionarissen van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. De weergegeven opvattingen en prognoses houden niet meer in dan onze eigen visie en kunnen zonder nadere aankondiging worden gewijzigd.
©ABN AMRO, juni 2020

Naast een copyright is er sprake van een right to copy. Alleen door van elkaar te leren versnellen we de duurzame economie. Het gebruik van tekstdelen en/of cijfers is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

abnamro.nl